

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Pedagogija – dvopredmetni studij				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Sociologija obrazovanja				
Šifra/kod	FIL PED 436	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	II	Semestar	II	NPP 2019/20.	
				Ak. godina	2025/26. 2026/27.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Sociologija odgoja				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski, hrvatski i srpski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr. Lejla Osmić, vanredna profesorica			
	Kontakt podaci	Kabinet: 105 E-mail: lejla.osmic@ff.unsa.ba lejla.osmic.ffsa@gmail.com Telefon: 253 151	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 2 seminar: / vježbe: 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tokom kolegija izučava se obrazovanje kao društveni fenomen i proces. Analizira se uloga obrazovanja u društvenoj stratifikaciji, socijalizaciji, oblikovanju identiteta i reprodukciji društvenih struktura. Poseban naglasak stavlja se na povezanost obrazovanja i društvenih nejednakosti, te na transformativni potencijal škole i univerziteta u kontekstu suvremenih društvenih promjena.				

SDG (ciljevi održivog razvoja)	SDG 1, SDG 4, SDG 5, SDG 10, SDG 17
Cilj kolegija/nastavnog predmeta	Cilj je osposobiti studente za razumijevanje obrazovanja u širem društvenom kontekstu, razviti sposobnost kritičke analize obrazovnih politika i praksi, te potaknuti interdisciplinarno promišljanje odnosa između obrazovanja i društva
Ishodi učenja	<p>Nakon poleženog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti temeljne pojmove i teorijske pristupe u sociologiji obrazovanja. - Analizirati povezanost obrazovanja sa socijalizacijom i društvenom stratifikacijom. - Prepoznati mehanizme društvene reprodukcije kroz obrazovne institucije. - Kritički sagledati ulogu škole i univerziteta u suvremenom društvu. - Interpretirati glavne sociološke teorije i autore relevantne za obrazovanje. - Analizirati obrazovne politike u kontekstu društvenih nejednakosti. - Predložiti mjere za unapređenje pravednijeg i inkluzivnijeg obrazovanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Predmet i konstituiranje sociologije obrazovanja
2.	Obrazovanje kao društveni fenomen Obrazovanje u društvenom kontekstu Funkcije obrazovanja (manifestne i latentne)
3.	Teorije obrazovanja
4.	Skriveni kurikulum i društvena reprodukcija Koncept skrivenog kurikuluma Mehanizmi reprodukcije društvenih nejednakosti
5.	Obrazovanje i društvena stratifikacija Klasa i obrazovanje Rodne i etničke nejednakosti u obrazovanju
6.	

	Stereotipi, predrasude i socijalna distanca kao faktori socijalnog isključivanja
7.	Škola kao zajednica mira
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Obrazovne politike i društvena mobilnost Obrazovanje i tržište rada Mogućnosti socijalne mobilnosti putem obrazovanja
10.	Globalizacija i obrazovanje Uloga UNESCO-a, OECD-a i EU
11.	Obrazovanje u tranzicijskim društvima Specifičnosti zemalja jugoistočne Europe Izazovi postsocijalističkog nasljeđa
12.	Inkluzivno obrazovanje – koncepti i prakse inkluzije
13.	Digitalno obrazovanje i društvene promjene Digitalizacija i nove tehnologije u obrazovanju Rizici i mogućnosti
14.	Perspektive razvoja obrazovanja Obrazovanje za održivi razvoj Kritička rasprava: može li obrazovanje transformirati društvo?
15.	Evaluacija nastavnog rada i povratak očekivanjima
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	S obzirom na sadržaj nastavnog predmeta, nastava je interaktivnog karaktera. Oblici rada koji se primjenjuju su: frontalni, grupni, individualni i individualizirani. Metode nastavnog rada su verbalno – tekstualne i ilustrativno – demonstrativne uz primjenu kreativnih tehnika učenja i podučavanja.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="435 495 1464 726"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>portfolij</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>kolokvij</td> <td>10</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>završni ispit</td> <td>50</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td>ukupno</td> <td>100</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="435 762 1464 800"> <tr> <td>Praktična nastava</td> <td>1 ECTS</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portfolij: zbirka sadržaja koja se odnosi na oblast sociologije obrazovanje - koncepti pročitanih djela, bilješke sa predavanja i vježbi, osvrt na pročitana djela, esej, radionica, pitanja za promišljanje i diskusiju, hrestomatija, bibliografija, rječnik pojmova, izvještaj o realiziranoj posjeti (u dogovoru s predmetnim nastavnikom). Predati u 9. sedmici nastave! • Seminarski rad: samostalan istraživački rad studenata. Predati u 11. sedmici nastave! • Kolokvij: studenti su obavezni pročitati dvije knjige sa popisa šire literature (od kojih je obavezna <i>Teroija neobrazovanosti</i>) i usmeno prezentirati/diskutirati tokom nastave. • Završni ispit: pismena provjera znanja (ZOT - zadaci objektivnog tipa); da bi pristupili završnom ispitu studenti moraju ispuniti sve prethodne obaveze planirane syllabusom (pozitivno ocijenjen portfolij, seminarski rad, kolokvij) <p>Napomena: Da bi pristupili završnom ispitu studenti su dužni tokom nastave dostići minimalan broj bodova (55%) za svaki oblik ativnosti te položiti polusemestralni ispit. U konačnu ocjenu ulaze prisustvo i angažiranost studenata tokom nastave, ocjena radnih zadataka i/ili njihova usmena prezentacija (individualno i/ili u paru i/ili u manjim grupama) te rezultati polusemestralnog i završnog pismenog ispita.</p>	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	portfolij	20	20%	kolokvij	10	15%	seminarski rad	20	20%	završni ispit	50	45%	ukupno	100	100%	Praktična nastava	1 ECTS
Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																			
portfolij	20	20%																			
kolokvij	10	15%																			
seminarski rad	20	20%																			
završni ispit	50	45%																			
ukupno	100	100%																			
Praktična nastava	1 ECTS																				

Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova..
Literatura	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liessmann, K.P. (2008). <i>Teorija neobrazovanosti - zablude društva znanja</i>, Zagreb: Nklada Jesenski i Turk. 2. Liessmann, K.P. (2019). <i>Obrazovanje kao izazov</i>. Zagreb: Školska knjiga 3. Pastuović, N. (2012). <i>Obrazovanje i razvoj</i>. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja 4. Pilić, Š., ur. (2008): <i>Obrazovanje u kontekstu tranzicije: prilozi sociologiji obrazovanja</i>, Hrvatki pedagoško – književni zbor, Split (određena poglavlja) 5. Ilich, I. (1980): <i>Dole škole</i>, Beograd, BIGZ 6. Freire, P. (2002): <i>Pedagogija obespravljenih</i>, Zagreb, ODRAZ 7. Duerr, K.; Spajić-Vrkaš, V. i Ferreira Martins, I. (2002), <i>Učenje za demokratsko građanstvo u Europ</i>. Zagreb: Centar za istraživanje, izobrazbu i dokumentaciju u obrazovanju za ljudska prava i demokratsko građanstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu. 8. Camović, Dž. i Hodžić, L. (2017), <i>An analysis of preschool education in Bosnia and Herzegovina: Fairness and equal opportunities for all children</i>, u <i>Journal of Contemporary Educational Studies – Preschool Education in the states of former Yugoslavia: How far have we come?</i>, Vol. 68, br. 3, Ljubljana: Association of Slovenian Educationalists, str. 154 – 171 9. Hodžić, L. (2013): <i>(Anti)diskriminacija romske djece u osnovnim školama – analiza stanja</i>, Udruženje Kali Sara – RIC, Sarajevo 10. Hodžić, L. (2016): <i>Pedagoške implikacije socijalne isključenosti Roma</i>, u <i>Zbornik radova Odsjeka za pedagogiju</i>, god. 1, br., Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, dostupno na: http://www.ff-eizdavastvo.ba/Books/SerialPubl/ped/ZR_odsjeka_za_pedagogiju.pdf <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Perotti, A. (1995): <i>Pledoaje za interkulturalni odgoj i obrazovanje</i>, Educa, Zagreb. 2. Lesourne, J. J. (1993), <i>Obrazovanje i društvo</i>, Zagreb, Educa 3. Mijatović, A. (2002), <i>Obrazovna revolucija</i>, Samobor, Hrvatski zemljopis 4. Slatina, M. (2009): <i>Dileme i sporenja oko sticanja kompetencija za nastavni rad</i>, III savjetovanje – Reforma visokog obrazovanja - Primjena Bolonjskih principa na Univezitetu u Sarajevu, III (str.109-126). 5. Slatina, M. (2006), <i>Odgoj i obrazovanje između političke i kulturne demokratije</i>, Godišnjak, Fakultet političkih nauka u Sarajevu.

	Shodno potrebama nastavnog procesa studenti će se upućivati na druge dostupne relevantne izvore.
Napomene	Od studenata se očekuje da odgovorno pristupaju svim zadacima i obavezama, te da postupaju u skladu sa pravilima studiranja i kodeksom ponašanja. Studenti imaju pravo na profesionalni odnos s nastavnikom, a koji se temelji na međusobnom povjerenju i pristojnom ponašanju.

O.Šević!